

**Методичні рекомендації РЦППО ПАНО ім. М.В. Остроградського
для інклюзивно-ресурсних центрів та педагогів
закладів освіти Полтавської області з інклюзивним навчанням
щодо організації освітнього процесу у 2022-2023 навчальному році**

З 24 лютого 2022 року Росія веде повномасштабну війну проти України. І з цього часу життя для кожного з нас докорінним чином змінилося. Півроку ми намагаємося долати життєві виклики та адаптуватися до нових умов.

Звичайно, усі ми мріємо і сподіваємося на швидку перемогу України. Однак як довго буде тривати це кровопролиття ніхто не знає.

На жаль, війна торкнулася усіх сфер нашого життя, у тому числі й освіти. На сьогодні, в закладах освіти України триває активна підготовка до нового навчального року, в якому окрім традиційних питань з'явилися й інші, не менш важливі та обов'язкові для вирішення (організація занять з урахуванням воєнного стану в країні та воєнної ситуації в регіоні: підготовка укриттів під час повітряної тривоги, налагодження дистанційного навчання дітей усіх вікових груп та рівнів розвитку, відсутність якісного Інтернет зв'язку, психологічна підтримка учасників освітнього процесу тощо).

Методичні рекомендації підготовлені співробітниками ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти Полтавської академії неперервної освіти ім. М.В. Остроградського (далі – РЦППО ПАНО) з метою методичної підтримки педагогічних працівників закладів освіти Полтавської області з питання організації освітнього процесу в період воєнного стану в Україні.

На сучасному етапі розвитку суспільства у Полтавській області продовжує здійснюватися інтеграція дітей з особливими освітніми потребами (далі – ООП) у освітній інклюзивний простір закладів освіти.

Під впливом різних факторів (перинатальна патологія, соціально-психологічні, генетичні, харчові фактори, несприятливі фактори зовнішнього середовища, органічні ураження мозку, особливості нейроанатомії та нейрофізіології тощо) щороку кількість дітей з ООП збільшується. Так, наприклад, станом на 1 вересня 2021 року кількість дітей з ООП в закладах освіти Полтавської області складала 345 осіб в закладах дошкільної освіти (далі – ЗДО), 1363 особи в закладах загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО). Станом на 1 січня 2022 року – 334 особи і 1410 осіб відповідно.

З метою забезпечення права осіб з ООП на здобуття освіти в умовах воєнного стану Кабінетом Міністрів України було внесено ряд змін до нормативно-правових актів, які регулюють організацію освітнього процесу для таких дітей. До таких документів можна віднести:

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII (Редакція від 05.07.2022).

2. Закон України «Про дошкільну освіту» від 11.07.2001 № 2628-III (Редакція від 02.04.2022).

3. Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-IX (Редакція від 01.07.2022).

4. Закон України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» від 10.02.1998 № 103/98-ВР (Редакція від 01.07.2022).

5. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2022 р. № 493 (Про внесення змін до Положення про інклюзивно-ресурсний центр).

6. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2022 р. № 483 (Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2019 р. № 530 і від 15 вересня 2021 р. № 957).

7. Постанова Кабінету Міністрів України від 10.04.2019р. № 530 (Про затвердження Порядку організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти) (Редакція від 28.04.2022).

8. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021р. № 957 (Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти) (Редакція від 28.04.2022).

9. Постанова Кабінету Міністрів України № 545 від 12 липня 2017 р. («Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр») (Редакція від 04.05.2022).

10. Лист МОН від 08.06.2022 № 4/1196-22 «Методичні рекомендації щодо визначення освітніх труднощів та рівнів підтримки у дітей раннього та дошкільного віку».

11. Лист МОН № 1/6435-22 від 15.06.2022 «Щодо забезпечення освіти осіб з особливими освітніми потребами».

Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII доповнено **статтею 39-1** «Галузеві ради з розроблення професійних стандартів», у якій йдеться про:

- ✓ сутність роботи галузевої ради з розроблення професійних стандартів;
- ✓ її склад (в тому числі представники закладів освіти);
- ✓ завдання та
- ✓ права.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, у підпорядкуванні яких перебувають державні і комунальні заклади освіти, забезпечують безоплатним гарячим харчуванням: дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей з особливими освітніми

потребами, які навчаються у спеціальних та інклюзивних класах (групах), дітей із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям», дітей з числа осіб, визначених у статтях 10 та 10-1 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», які навчаються в закладах дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) чи фахової передвищої освіти (*ст.56, п.3*).

Закон України «Про освіту» доповнений також *статтею 57-1* «Державні гарантії в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану», згідно якої:

1. Здобувачам освіти, працівникам закладів освіти, установ освіти, наукових установ, у тому числі тим, які в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану в Україні чи окремих її місцевостях, оголошених у встановленому порядку (особливий період) були вимушені змінити місце проживання (перебування), залишити робоче місце, місце навчання, незалежно від місця їх проживання (перебування) на час особливого періоду гарантується:

- організація освітнього процесу в дистанційній формі або в будь-якій іншій формі, що є найбільш безпечною для його учасників;
- збереження місця роботи, середнього заробітку, здійснення виплати стипендії та інших виплат, передбачених законом;
- місце проживання (пансіон, гуртожиток тощо) та забезпечення харчуванням (у разі потреби).

2. Забезпечення державних гарантій, визначених частиною першою цієї статті, створення безпечного освітнього середовища, організацію здобуття освіти, освітнього процесу в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) у межах своєї компетенції здійснюють:

- органи виконавчої влади, органи військового командування, військові, військово-цивільні адміністрації та органи місцевого самоврядування, їх представники, посадові особи (керівники, голови, начальники), органи управління (структурні підрозділи) у сфері освіти;
- заклади освіти, установи освіти, наукові установи, їх засновники;
- громадські об'єднання, благодійні організації та фізичні особи, які здійснюють благодійну (волонтерську) діяльність.

3. Органи, зазначені в абзаці другому частини другої цієї статті, приймають у межах своєї компетенції рішення, обов'язкові до виконання на відповідній території, для реалізації державних гарантій, визначених

частиною першою цієї статті, в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду).

Центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки здійснює нормативно-правове забезпечення функціонування системи освіти і науки та видає накази з питань створення безпечного освітнього середовища, організації здобуття освіти, освітнього процесу та з інших питань у сфері освіти і науки, не врегульованих законом в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду). Строк дії таких наказів не може перевищувати строк особливого періоду. Такі накази не є регуляторними актами та підлягають державній реєстрації лише у разі, якщо стосуються прав, свобод, законних інтересів та обов'язків громадян і юридичних осіб.

Нагадуємо, що з 1 вересня 2022 року для базової середньої освіти починається навчання учнів за програмами дванадцятирічної повної загальної середньої освіти (**Розділ XII, ст.3, п.3**).

Згідно **Закону України «Про дошкільну освіту» від 11.07.2001 № 2628-III** дітям грудного віку та дітям другого року життя, які входять до складу малозабезпечених сімей, дітям грудного віку та дітям раннього віку, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, мають статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів, або з числа внутрішньо переміщених осіб, дітям з числа осіб, визначених у статтях 10 та 10-1 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» за рахунок держави гарантується забезпечення дитячим харчуванням у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України (**ст.33, п.3**).

Розділ X Закону України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-IX доповнено пунктом 2-1. Згідно вказаних змін під час дії воєнного стану, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні»:

1) зупиняється дія положень:

□ частини третьої статті 10 цього Закону (освітній процес у закладах загальної середньої освіти організовується в межах навчального року, що розпочинається у День знань - 1 вересня, триває не менше 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 1 липня наступного року. Якщо 1 вересня припадає на вихідний день, навчальний рік розпочинається у перший за ним робочий день);

□ частин другої та п'ятої статті 12 цього Закону щодо максимальної кількості учнів у класі (наповнюваності класу) державного, комунального закладу освіти, крім здобуття освіти за очною (денною) або вечірньою формою;

2) тривалість навчального року, дата його початку та/або закінчення визначаються Кабінетом Міністрів України;

3) засновник державного чи комунального закладу загальної середньої освіти або уповноважений ним орган (посадова особа) має право продовжити без проведення конкурсу строк дії строкового трудового договору (контракту), укладеного з керівником відповідного закладу загальної середньої освіти, але не більше ніж на шість місяців з дня припинення чи скасування воєнного стану.

Відповідно до **Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» від 10.02.1998 № 103/98-ВР** :

1. Особи мають право здобувати повні або часткові професійні кваліфікації без одночасного здобуття повної загальної середньої освіти, яку вони можуть здобути безоплатно в будь-який інший час впродовж життя за будь-якою формою здобуття освіти. Перелік професійних кваліфікацій, що можуть здобуватися без одночасного здобуття повної загальної середньої освіти, формується Національним агентством кваліфікацій (**ст.5**).

2. Особа має право впродовж життя безоплатно здобувати професійну (професійно-технічну) освіту за іншою (іншими) професією (професіями), але не раніше ніж через три роки після завершення безоплатного здобуття професійної (професійно-технічної) освіти за попередньо здобутою професією (професіями), за умови наявності підтвердженого страхового стажу не менше двох років і за наявності вільних місць після зарахування осіб, які безоплатно здобуватимуть професійну (професійно-технічну) освіту вперше. Зарахування таких осіб здійснюється відповідно до типових правил прийому до закладів професійної (професійно-технічної) освіти, затверджених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері освіти і науки (**ст.5**).

3. До завершення трирічного періоду та/або за відсутності підтвердженого страхового стажу не менше двох років особа має право безоплатно здобувати професійну (професійно-технічну) освіту за іншою професією, якщо за станом здоров'я вона втратила можливість виконувати роботу за попередньо здобутою професією, що підтверджується висновком медико-соціальної експертної комісії, або якщо надано запит про невідкладне забезпечення потреб держави (регіону) у підготовці необхідних

кваліфікованих робітників на умовах державного (регіонального) замовлення, або в інших випадках, передбачених законодавством (*ст.5*).

4. Професійна (професійно-технічна) освіта здійснюється у закладах професійної (професійно-технічної) освіти за денною, вечірньою (змінною), очно-заочною, дистанційною, мережевою, екстернатною формами навчання, з відривом і без відриву від виробництва та за індивідуальними навчальними планами (*ст.12*).

5. Заклад професійної (професійно-технічної) освіти не має права відмовляти особі у прийнятті документів та у зарахуванні на навчання на умовах державного чи регіонального замовлення з підстави відсутності реєстрації місця проживання особи на території відповідної територіальної громади (*ст.14*).

6. Освітні програми з первинної професійної підготовки, професійно-технічного навчання, у тому числі перепідготовки чи підвищення кваліфікації робітників впродовж життя, можуть бути спрямовані на здобуття повних та/або часткових професійних кваліфікацій (*ст.34*).

7. Право на особливий соціальний захист в галузі професійної (професійно-технічної) освіти мають особи з інвалідністю, діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, особи з особливими освітніми потребами, та здобувачі освіти, які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС, а також особи, визнані постраждалими учасниками Революції Гідності, учасниками бойових дій, особами з інвалідністю внаслідок війни відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», та їхні діти, діти, один із батьків яких загинув (пропав безвісти) у районі проведення антитерористичних операцій, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, бойових дій чи збройних конфліктів або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних у районі проведення антитерористичних операцій, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, бойових дій чи збройних конфліктів, а також діти загиблих (померлих) осіб, визначених у частині першій статті 10-1 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», діти, один із батьків яких загинув під час масових акцій громадянського протесту або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час масових акцій громадянського протесту, діти, які проживають у населених пунктах на лінії зіткнення, діти, зареєстровані як внутрішньо переміщені особи, - до закінчення такими дітьми закладів освіти, але не довше ніж до досягнення ними 23 років (*ст.41*).

Згідно *Постанови Кабінету Міністрів України від 10.04.2019р. № 530 (Про затвердження Порядку організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти):*

1. Під час організації інклюзивного навчання висновки інклюзивно-ресурсних центрів (далі – ІРЦ), видані до 1 січня 2022 р., є дійсними до закінчення строку їх дії або до видачі ІРЦ в установленому порядку нового висновку **(п.2)**.

2. У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) для організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами (зокрема з числа тих, що вимушені були змінити своє місце проживання (перебування) внаслідок збройної агресії Російської Федерації) до закладу освіти подаються копії документа, що посвідчує особу (в разі наявності) та висновку **(п.2)**. В інклюзивних групах кількість дітей з особливими освітніми потребами має становити не більше трьох осіб, зокрема:

- не більше одної дитини, яка потребує четвертого чи п'ятого рівня підтримки;
- не більше двох дітей, які потребують третього рівня підтримки;
- не більше трьох дітей, які потребують другого рівня підтримки.

У разі наявності висновку, що не містить інформації про рівень підтримки, така дитина розподіляється у групу закладу дошкільної освіти відповідно до складності її порушень з урахуванням рекомендацій команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами (за участю фахівців ІРЦ) **(п.5)**.

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) гранична кількість дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних групах, визначена цим Порядком, не застосовується. Заклад освіти не може відмовити в організації інклюзивного навчання дитини з особливими освітніми потребами та створенні інклюзивної групи **(п.5)**.

Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги можуть надаватися як індивідуально, так і в групі наповнюваністю двоє - шестеро дітей з урахуванням однорідності порушень та індивідуальних особливостей.

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомога) надаються дітям з особливими освітніми потребами (за умови дотримання безпеки учасників освітнього процесу) фахівцями ІРЦ, педагогічними працівниками закладу освіти, зокрема з числа тих, що вимушені були змінити своє місце проживання (перебування) та/або місце роботи внаслідок збройної агресії Російської Федерації **(п.7)**.

Відповідно до *Постанови Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021р. № 957 (Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти)* у період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) можливе застосування дистанційно-очної (змішаної) форми здобуття освіти *(п.1)*.

Керівник закладу освіти на підставі заяви одного з батьків (інших законних представників) учня та висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, що надається інклюзивно-ресурсним центром (далі – висновок), утворює інклюзивний клас та організовує інклюзивне навчання з урахуванням рівня підтримки, рекомендованого ІРЦ.

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) для організації інклюзивного навчання учнів з особливими освітніми потребами (зокрема з числа тих, що вимушені були змінити своє місце проживання (перебування) внаслідок збройної агресії Російської Федерації) до закладу освіти подаються копії документа, що посвідчує особу (в разі наявності) та висновку *(п.5)*.

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) гранична кількість учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах, визначена цим Порядком, не застосовується. Заклад освіти не може відмовити в організації інклюзивного навчання учня з особливими освітніми потребами та створенні інклюзивного класу *(п.6)*.

Для учнів, які потребують підтримки в освітньому процесі, керівник закладу освіти формує команду психолого-педагогічного супроводу (далі - команда) та забезпечує її роботу в закладі освіти. До складу команди залучаються фахівці ІРЦ, які брали участь у проведенні комплексної оцінки. У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) засідання команди можуть проходити в режимі он-лайн та/або у змішаному очно-дистанційному форматі *(п.7)*.

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття для учнів з особливими освітніми потребами (за умови дотримання безпеки учасників освітнього процесу) можуть проводитися фахівцями ІРЦ, зокрема з числа тих, що вимушені були змінити своє місце проживання (перебування) та/або місце роботи внаслідок збройної агресії Російської Федерації *(п.13)*.

Для учнів, які навчаються в різних інклюзивних класах одного або різних років навчання, для проведення занять, вивчення навчальних предметів, курсів, інтегрованих курсів, у тому числі вибіркових, можуть формуватися та функціонувати інклюзивні міжкласні групи.

Під час формування таких груп враховуються індивідуальні програми розвитку. Кількість учнів в інклюзивній міжкласній групі повинна становити не більше дванадцяти. На період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) можуть формуватися тимчасові інклюзивні міжкласні групи **(п.20)**.

Відбулися також зміни в **додатку 1** «Рівні підтримки в освітньому процесі у закладах загальної середньої освіти».

Постанова Кабінету Міністрів України № 545 від 12 липня 2017 р. («Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр») з оголошенням воєнного стану в Україні зазнала значних коректив, а саме:

1. Підтримка в освітньому процесі – підтримка, що надається здобувачам освіти постійно або тимчасово та передбачає створення для них сприятливих для навчання умов у закладі освіти, а також здійснення додаткових заходів, спрямованих на подолання їх освітніх труднощів, у тому числі тих, що виникли внаслідок психологічної травми **(п.1)**;

2. Одним із завдань ІРЦ є визначення категорії (типу) особливих освітніх потреб (труднощів), ступеня їх прояву та рівня підтримки особи з особливими освітніми потребами в закладі освіти **(п.8)**;

3. У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) додатковими завданнями ІРЦ є:

✓ проведення комплексної оцінки, у тому числі повторної, та здійснення системного кваліфікованого супроводу осіб з особливими освітніми потребами, які вимушені змінити своє місце проживання (перебування) та: - зараховані в інклюзивні класи (групи) закладів освіти і не отримують додаткових психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг за місцем навчання; - здобувають освіту з використанням технологій дистанційного навчання, але не отримують корекційно-розвиткових або психолого-педагогічних послуг за місцем навчання внаслідок особливостей психофізичного розвитку;

✓ надання інформації батькам (іншим законним представникам) особи з особливими освітніми потребами, які переїхали на тимчасове місце проживання в межах України, про заклади освіти, в яких можна продовжити здобуття освіти та можливість отримання психологічної, соціальної та іншої допомоги **(п.8)**.

4. З метою якісного виконання покладених завдань ІРЦ зобов'язаний: залучати у разі потреби додаткових фахівців, у тому числі медичних працівників, клінічних психологів, психотерапевтів, ерготерапевтів, фізичних терапевтів, працівників соціальних служб, фахівців інших інклюзивно-ресурсних центрів, працівників закладів дошкільної освіти

(ясел-садків) компенсуючого типу, спеціальних закладів загальної середньої освіти та навчально-реабілітаційних центрів **(n.10).**

5. У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) для проведення комплексної оцінки, у тому числі повторної, можуть надаватися копії документів, що посвідчують особу дитини, особу батьків (інших законних представників) дитини, повнолітньої особи, свідоцтва про народження дитини або пред'являтися документи з використанням мобільного додатка Порталу Дія (Дія) **(n.11).**

6. У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) для дітей, які переїхали на тимчасове місце проживання, комплексна оцінка проводиться протягом тижня з моменту подання звернення (заяви) **(n.12).**

7. У разі коли особа з особливими освітніми потребами здобуває дошкільну або загальну середню освіту, до заяви можуть додаватися зошити з рідної мови, математики, результати навчальних досягнень (для осіб, які здобувають загальну середню освіту), малюнки, інші результати навчання, виховання та розвитку особи **(n.13).**

8. Для здобувачів освіти комплексна оцінка проводиться з обов'язковим спостереженням та додатковим збором інформації фахівцями ІРЦ про особливості навчання особи в закладі освіти та/або за місцем її проживання (перебування), в тому числі тимчасового у період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду), консультацій з педагогічними працівниками закладу освіти щодо розроблення її індивідуальної освітньої траєкторії, індивідуальної програми розвитку, необхідності модифікації/адаптації освітньої програми (навчальних предметів), особливостей організації освітнього середовища, рекомендацій з надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг тощо. Для цього фахівці ІРЦ за заявою заявників виїжджають на місце навчання особи з особливими освітніми потребами та/або місця проживання (перебування), в тому числі тимчасового місця проживання (перебування) у період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) **(n.15).**

9. За результатами комплексної оцінки надаються рекомендації щодо надання підтримки в освітньому процесі для дітей, які зазнали психологічної травми (окрім інших раніше визначених рекомендацій) **(n.26).**

10. У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) комплексна оцінка з підготовкою відповідного висновку проводиться протягом п'яти робочих днів **(n.29).**

11. Повторна комплексна оцінка фахівцями ІРЦ проводиться у разі:

- ініціативи батьків (інших законних представників) особи з особливими освітніми потребами;

- ініціативи особи, що подавала заяву відповідно до частини четвертої статті 4 Закону України “Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб” з метою проведення моніторингу розвитку особи, але не частіше ніж раз на рік;
- рекомендації команди психолого-педагогічного супроводу особи з особливими освітніми потребами закладу освіти або фахівців ІРЦ з метою проведення моніторингу розвитку особи (за згодою батьків) (*п.34*).

Допуск асистента учня до закладу освіти здійснюється відповідно до *наказу МОН від 17.11.2021 № 1236 «Про затвердження Умов допуску асистента учня (дитини) до освітнього процесу для виконання його функцій та вимог до нього»*.

Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомога) мають бути забезпечені (за умови дотримання безпеки учасників освітнього процесу) педагогічними працівниками, залученими за цивільно-правовими угодами за рахунок коштів субвенції на підтримку осіб з особливими освітніми потребами відповідно до *постанови Кабінету Міністрів від 14 лютого 2017 р. № 88 «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами»*.

Згідно *листа МОН № 1/6435-22 від 15.06.2022 «Щодо забезпечення освіти осіб з особливими освітніми потребами»* педагогічним працівникам закладів освіти створена можливість використання матеріалів для проведення психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять, розміщених на сайті МОН, зокрема:

- ❖ матеріали, підготовлені вчителями Спеціальної школи №5 імені Я.П. Батюка міста Київ і Криворізької спеціальної школи «Натхнення» Дніпропетровської обласної ради (<https://mon.gov.ua/ua/news/uchiteli-specialnihshkil-obyednuyutsya-dlya-pidtrimki-i-ditej-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami>);
- ❖ матеріали щодо організації дистанційного навчання в умовах воєнного стану для дітей із порушеннями слуху, підготовлені КЗО «Криворізька спеціальна школа “Сузір’я” ДОР» (<https://mon.gov.ua/ua/news/pedagogamorganizaciya-distancijnogo-navchannya-v-umovah-voyennogo-stanu-dlya-ditej-izporushennyam-sluhu>);
- ❖ матеріали щодо організації навчального процесу для дітей із порушеннями зору, слуху та інтелектуального розвитку, підготовлені Інститутом спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України

(<https://mon.gov.ua/ua/news/rozrobleno-poradi-dlya-organizaciyi-inklyuzivnogona-vchannya-pid-chas-vijni>);

❖ матеріали щодо роботи з дітьми з ООП (<https://mon.gov.ua/ua/news/poradikomandi-pidtrimaj-ditinu-yak-dopomogti-ditya-m-z-oor-opanuvati-novu-navichku>).

Додаткову інформацію щодо можливостей забезпечення освіти осіб з ООП можна також отримати в освітньому чат-боті Міністерства освіти і науки України EducationUaBot.

Таким чином, організація навчання дітей з особливими освітніми потребами має здійснюватися з урахуванням зазначених змін.